

7/13799

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610.704

18 Mayıs 2010

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/13799)

006144

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 20.04.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-22023 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Ayşe Jale AĞIRBAŞ'ın tarafıma tevcih ettiği 7/13799 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Özelleştirme İdaresi Başkanlığından alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN AYŞE JALE AĞIRBAŞ'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/13799)

Sorular 1-5:

1980'li yılların başından beri, az gelişmiş ülke ekonomilerinin yapısal uyum ve istikrarını sağlamak söylemiyle uygulamaya konulan neo-liberal politikalar, ülkelerin yarattığı zenginliklerin özelleştirme uygulamalarıyla uluslararası tekelere devredilmesine yol açarak, bir sömürge ve yıkım sürecine yol açmıştır. Ülkemizde özelleştirme furyasından payını almış, bin bir emekle oluşturulan değerlerimiz uluslararası tekelere devredilerek ya kapatılmış ya da atıl durumda bırakılmış, çalışanlar ise mağdur edilmiştir. Özelleştirmenin olumsuz sonuçlarını engellemeye yönelik çeşitli tedbirler alınmasına rağmen, hala özelleştirmelerin ülke geleceğine ilişkin tehdit edici etkileri devam etmektedir.

Enerji sektörü ulusal güvenliğimizi ilgilendiren, özelleştirilmesinde devletin kırmızı çizgilerinin olması gereken stratejik öneme sahip bir sektördür. Ancak, AKP İktidarı döneminde enerji sektörünün stratejik konumu göz ardı edilmiştir. TÜPRAŞ Rafinerisinin %51 hissesinin satışıyla başlayan enerji özelleştirmeleri, elektrik dağıtım şirketlerinin devriyle hız kazanmıştır. Hükümet 45 termik santralin satışı kararıyla da enerjinin uluslararası tekelere devri sürecine devam edileceği yönündeki iradesini ortaya koymuştur.

-Devletlerin stratejik planlar hazırlayarak enerji güvenliğini korumaya çalıştığı, özelleştirme ve serbestleştirmenin tartışılır hale geldiği günümüzde, Hükümetin; ülke geleceğini tehdit edebilecek, ülkemizi dışa bağımlı kılacak şekilde enerji özelleştirilmesinde ısrarcı olmasının altında yatan sebepler nedir?

-Ülkemizde enerji alanında yapılan tüm özelleştirme uygulamaları elektrik fiyatlarının artması, kamu kaynaklarının atıl kalması gibi çeşitli, sorunlara yol açmıştır. AKTAŞ, ÇEAŞ, KEPEZ gibi özelleştirmelerin yol açtığı kamu zararlarına çözüm getirilmemişken, aynı politikaların devam ettirilmesinin hakkı bir izahı bulunmakta mıdır?

-Ülkemizde özelleştirmeler büyük ölçüde istihdamı olumsuz yönde etkilemektedir. Özelleştirilen işyerlerinde işten atılma oranı %68'i, sendikasılaştırma oranı ise % 72'yi bulmaktadır. Bu çerçevede özelleştirilmesi düşürülen 45 termik santralde çalışan 25 bin işçinin durumu ne olacaktır?

- Enerji özelleştirmelerinin önümüzdeki dönemlerde ülkemize muhtemel etkilerine ilişkin bir çalışma yapılmış mıdır? Bunun sonuçları nelerdir?

- Türkiye'yi enerjide dışa bağımlılıktan kurtaracak ulusal bir enerji politikası ne zaman yürürlüğe konulacaktır?

Cevaplar 1-5:

Özelleştirme uygulamalarının elektrik fiyatlarının artması ve kamu kaynaklarının atıl kalması gibi sorunlara yol açtığı ifadeleri günümüz ekonomi ve piyasa anlayışıyla uyusmamaktadır. Elektrik enerjisi sektöründe serbestleşmeyi esas alan yeniden yapılanmanın temel amacı arz güvenliği bakımından gerekli yatırımların yapılmasını sağlayacak yatırım ortamının oluşturulması, rekabet ortamının sağlayacağı sektördeki verimlilik artışı yoluyla elde edilecek kazanımların tüketiciye yansıtılmasıdır. Dolayısıyla özelleştirme ile ekonomide rekabetin önünü açmak, verimliliği artırmak, maliyetlerde etkinliği sağlamak ve hizmetlerin kalitesini yükseltmek hedeflenmektedir.

Özelleştirme uygulamaları sebebiyle bu kuruluşlarda çalışan personelin tamamının 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi çerçevesinde diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarına nakil hakları vardır. Bunun dışında, günümüze kadar özelleşen, ihalesi tamamlanan ve ihalesi başlatılan elektrik dağıtım şirketlerinde alıcının şirketi devir aldığı tarihten itibaren 3 yıl süreyle, şirket tarafından devir tarihi

itibariyle istihdam edilmekte olan, 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi personel sayısını %95'in altına düşmeyecek şekilde muhafaza edilmesi şartı getirilmiştir.

Ülkemizin enerjide dışa bağımlılığını azaltmak, kaynak çeşitliliğini artırmak, yerli kaynaklarımızın kullanılması suretiyle istihdamı artırmak amacıyla ilk olarak 2001 yılında 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çıkarılmış ve yenilenebilir enerji kaynaklarına önemli teşvikler sağlanmıştır. Bu Kanun gereği çıkarılmış olan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde de yenilenebilir enerji kaynakları için ilave teşvik ve destekler yer almıştır. Elektrik Piyasası Kanununa ilaveten yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı için yasal bir çerçeve oluşturan, 5346 Sayılı "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun" çıkarılmış ve söz konusu Kanun 18.05.2005 tarih ve 25819 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 02.05.2007 tarihinde yayımlanan 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ve 5784 sayılı "Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile de 5346 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak teşvikler artırılmıştır. Ayrıca, dalga, akıntı, gel-git enerjisine dayalı üretim tesislerinin de içerisinde yer aldığı yenilenebilir enerji kaynaklarına türlerine göre farklı fiyat ve süre uygulaması ile imalat konularının da teşvikinin yer aldığı Kanun Değişikliği Taslağı Türkiye Büyük Millet Meclisindedir.

Yüksek Planlama Kurulunun 18.05.2009 tarih ve 2009/11 sayılı kararı ile kabul edilen "Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Stratejisi Belgesi"nde, 2023 yılında yenilenebilir kaynaklarının elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının en az %30 seviyesinde olması, rüzgar enerjisi kurulu gücünün 20.000 MW olması, elektrik enerjisi üretimi için uygun olduğu bu aşamada belirlenmiş olan 600 MW'lık jeotermal potansiyelimizin tamamının işletmeye girmesi, elektrik üretimindeki doğalgazın payının %30'un altına düşürülmesi ve 2020 yılına kadar nükleer santrallerin elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının en az %5 seviyesine ulaşması hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra Bakanlığımızın 2010-2014 dönemini kapsayan ve yine somut hedefler içeren Stratejik Planı hazırlanarak yayınlanmış ve ayrıca Bakanlığımızın internet sitesine konmuştur.

Diğer taraftan, elektrik sektöründe arz güvenliği ve sistemin geleceği açısından en önem verilen konu üretim yatırımlarının gerçekleşmesidir. 2003-2009 sonu itibariyle yaklaşık 12.940 MW kurulu gücünde yeni kapasite sisteme dâhil edilmiştir. Ayrıca, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından lisanslanmış ancak henüz işletmeye geçmemiş projeler bulunmakta olup, bu projelerin ilerleme durumlarına ilişkin detay bilgilere www.epdk.org.tr adresinden ulaşılabilir.